

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Az új kormány.

Megoldatott a válság, mely-nélhosszabbat, kritikus mozzanatokkal terhesebbet, alig élt át az ország, a mióta alkotmányunk helyreállítatott. Megoldatott a közohajnak teljes megelégedésére. Csáky Albin gróf, Bethlen András gróf és Tisza Lajos hiányoznak az új kabinetben s helyükbe a vallás és közoktatásügyi tárcza vezetését Eötvös Loránd báró, a földművelésügyi tárczát pedig ideiglenesen Fejérváry báró vállalták el, míg a király személye körüli miniszter Andrássy Gyula gróf lett. A második Wekerle-kabinetben megtartották táczájukat Szilágyi Dezső igazságügyminiszter, Fejérváry báró honvédelmi miniszter, Lukács kereskedelemügyi-, Hieronymi belügy- és Josipovich horvát miniszter.

Leirhatlan lelkesedést keltett, a kabinet illetén megalkulásának távirati híre s a kabinet-válság megoldása alkalmából ő felségének, valamint a kormánynak is nagy-szerű ovációk vannak készszerűben.

A modern magyar állam

szabadelvű alapon épült, már pedig az államokat azok az erők vannak hivatva fenntartani, melyek azokat megalakították. Ezen állam, ezen ország liberális elveken épült, tehát csak liberális elvekkel, csak szabadelvű alapokon lehet tovább fejleszteni. A jelen kormányban pedig birjuk azon általános közszeretettel, kiérdemelt bizalmat a multban, mely erős meggyőződésünkkel teszi a jövőbe vetett reményeinket. Fájdalommal érintte mindenkit annak híre, hogy a Wekerle-kabinet lemondott s felújuló öröm az, mely ott az ötlet megillető helyen körül özőnli jelen kabinetjében. Biztosítékát látjuk a liberális eszmék győzelmének, biztosítékát a szabadelvű alapokon nyugvó törvényjavaslatok törvényerőre emelkedésének. Elenyésznek az intrikák, komoly munka az, ami jön s elmosódik az ellenzék inceselkedése oda fen a felső házban is, hol ellentétbe helyezte magát országgal, parlamenttel, csak azért, hogy dogmatikus elveket lóditson az állam érdekei elébe s akadályozza haladásának gyors lépteit.

Hatalmas biztosítéka előre-

haladásunknak az is, hogy Wekerle-nak sikerült Szilágyit a kabinetben megtartani, hol esillogó tehetségét az ország javainak előmodítására továbbra is értékesíti, értékesíteni fogja.

Az önérték, mely a kormányt felemelte, az az erkölcsi súly és tekintély, a melyet kivívott, erőt és hatalmat ad arra, hogy a nemzet emelésére és felvirágoztatására irányzott törekvések megvalósuljanak s még nagyobb mértékben, még több sikerrel párosulva oda centralizálja az alkotó erőt, hogy belátva a visszaesés politikusai a szabadelvű eszmék megvalósításának szükséges voltát, köré csoportosuljanak s önmaguk vessék sutba ósdi elveiket, mondván: Apage Satanás!

O. O.

Politikai hírek.

Az új miniszterium. Wekerle miniszterelnököt június 10-én délután 2 órakor Ő Felsége hosszabb kihallgatáson fogadta. A király jóváhagyta az új miniszteriumnak a miniszterelnök által előterjesztett névsorát, a mely a következő:

elnök és pénzügy: Wekerle Sándor, belügy: Hieronymi Károly, igazságügy: Szilágyi Dezső, honvédelem: Fejérváry Géza báró,

kereskedelem: Lukács Béla, vallás- és közoktatás: Eötvös Loránd báró, Felség személye körül: Andrássy Gyula gróf,

horvát: Josipovich Imre. Ezekon kívül a földművelésügyi miniszterium ideiglenes vezetésével Fejérváry Géza báró bízott meg.

Június 11-én délelőtt tették le ő felsége előtt az esküt az új miniszterek; Andrássy Gyula gróf és Eötvös Loránd báró, a budai királyi várak kihallgatási termében.

Országgyűlés.

Történelmi nevezetességű jelenet folyt le június 12-én a képviselőházban.

Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy a korona felhatalmazta annak kijelentésére, hogy az egyházpolitikai javaslatok megszavazását és törvényre emelését abszolút politikai szükségnek tartja.

Wekerle e kijelentése leirhatatlan hatást tett.

A szabadelvűek, kik pártkülömbőség nélkül tüntető éljenzéssel fogadták a kormányt, e kijelentés után ujongva éltették a királyt.

Az ellenzék leirhatatlanul konsternálva és le van vevve.

Az ipartestületekről.

(Ajánlva a Kézdi-Vásárhelyi iparosok figyelmébe.)

K.-Vásárhely, 1894. június 6.
(Folytatás.)

Gyakran hallottuk iparosainktól hangoztatni, hogy jobb volt régen; hogy az volt boldog idő, midőn a ezéhek mindenható hatalma intézte az iparosok ügyeit. Szó sincs róla, hogy a régi ezéh-rendszernek amaz nagy előnyei a mai szabad iparral

TÁRCZA.

A székelv nőkrol.

Mutatvány nagyajtai Cserei Farkas könyvéből.

Első kérdés.

Vagyon-e a Magyarok között Nemességek az Aszszonyoknak? és olly Díjjok, mint a Férjfiaknak?

Nem volna ugyan talán helye, hogy törvényes kérdésekre leg-elsőben is historias felelettel álljak-elé, mindazáltal, mivel a Törvényben is sok végezésre nem annyira a Következendőknek magános által-látása, mint a meg-llett dolgoknak elgondolása adott gyakorta okot; ne itéllyen meg senki, ha előbb egy néhány példát említek, s ugy téssék feleletet a kérdésre.

Voltak tudniuk eleitől fogva minden Nemzetekben tiszteletes hirlal, Hazájukhoz való szeretettel, és több szép erkölcsökkel fel-ékesített Aszszonyok. Illyen vala Judith Betuliában, ki hgy Nemzetének szabadulást szerezhetne, kiméne az El-

lenség Táborára nagy bátor szívvél, és Holofernesnek fejét véve. Illyen vala Eszter Asverusnál, ki-nem tűrhétvén Népe halálát, és ölését, nem tsak ehöz való Kegyelemre, de egyszersmind arra is bír a Királyt, hogy valakik Ellenségei valának az ő Nemzetének, büntetésre adatnának. Hogy más Országok-nak ditséretes Aszszonyairól ne szólljak.

Voltak a Magyar Nemzetben is mindenkor nagyszívű, igaz Nemes vérű, főerköltű, Nemzeteket, Hazájokat tökéletesen szerető Aszszonyok; nem is tudnám én ezeknek számát elő-beszélleni, nints Vármege, nints Szék, nints Város, nints Família, a ki illenekkel no ditsékednek. Említtek mint felyebb mondtam egy néhányat.

Illyen vala Salamon Király idejében az a szeremségi Léány, ki, midőn a Magyarok ezer hetven-harmadik esztendőben Nándor Fejérvárra a Görögökre, Bolgárookra, és Bosnyákokra réájok szállottak volna, akarván Hazájához, és Nemzete becsületéhez való buzgóságát megbizonyítani, a Városet az Ellenség Nyá-

kára gyújtá, s ugy szolgáltata alkalmatosságot Nemzetének a győzelemre, és a Várnak meg-vételére.

Illyen vala Sigmond Király Napjaiban Gara Miklósné, amaz, Erzsébeth, és Mária Királynék őltalmazásában, igaz Hűségét ditséretes halállal bé-fejező Nádor Ispánnak özvegye, ki midőn látá, hogy Király fogságba esett, addig fáradta, munkálkodék, míg kiszabadítá, és ezáltal Hazája romlására indult némely elméknél nyughatatlanságát, közönséges Békességre, és megmaradásra fordítá.

Illyen vala Hunyadi Jánosné Szilágyi Erzsébeth, ki midőn látá, hogy a Gyermek László Királynak Prágában történt halála alkalmatosságával, a Magyar Urak közül némelyek inkább vigyáznának magok különös hasznokra, mintsem szülő Anyok, édes Hazájok régi szép szabadságának meg-marasztására, nem sajnálá Értékit, hanem égyet értvön Testvérével a jó Szilágyi Mihályal, elsőbben is a Székelységet, és a több Erdélyi Nemzetséget, also Magyar-Országgal egyetemben, a

közönséges Jónak őltalmazására égy értelemre szivesítő, annálfogva pénzel is sok szép foggyveres népet állítá-ki, kiknek jelenlétek osztán a Rákos Mezején a mostohálkodó elméket is jobb gondolatokra bírá, s ugy kapók Nemzetünkben nagy szerencsénkre Királyunknak amaz halhatlan emlékezetére méltó Hunyadi Mátyást.

Illyen vala az ifju Rákotzi György Felesége Bátori Sofia, ki, midőn a fija ezer hat száz hetvenedik esztendőben Király ellenvaló utban tántorodván, Munkáts várából töle égy néhány Ágyut kért volna, az Hazában fellebbant tüznek nevelésére; azt felelé, hogy, az ő Ágyui Hazája, Nemzete őltalmazására valók volnának, s tudná-meg a jó fija, hogy azokat nem tsak ki nem adná, arra a kérésre Munkátsból, hanem bizonyosan ő reája lövögetteté, ha szándékját, és előbe vett uttyát fel nem váltaná Királyhoz való engedelmességgel. Nem szünvén meg emez; végtére maga el fogá, s ugy tsinálá vissza Király Hűségére.

Illyen vala Erdélyben Koris Kata

szemben és az a széles alapokon nyugvó önkormányzat olyan nagy jogokat biztosított az iparosoknak, melyekről ma-napság szó sem lehet. No ha a régi ezéi-rendszer olyan jó volt, az ipartestület jó formán viszszaadja az iparosoknak mindazon jogokat, mit régen élveztek. Az ipartörvénynek az ipartestületekre vonatkozó intézkedése határozottan elrendeli, hogy az iparos tanácsok és segédek felvételét, nyilvántartását s felszabadítását, mit eddig az iparhatóság teljesített, az ipartestület gyakorolja a saját kebeléből választott külön előjáróság által. A testület ezenkívül alakít békéltető bíróságot is, melynek felét az előjáróság tagjai s felét pedig az iparos segédek által választott tagok képezik. A törvény ezen intézkedésének nyilvánvalólag azon ezéje van, hogy ha a munkaadók és segédek között vitás kérdések merülnek fel, a békéltető bíróságban éppen annyi legyen az iparos, mint a segéd; szóval, hogy mindkét fél érdekei egyaránt legyenek képviselve. Ezen békéltető bíróság aztán felelősség kizárása mellett dönt mindazon vitás kérdésekben, mik a munkaadók és segédek között a munka viszonyból kifolyólag felmerültek.

Mi azt hisszük, hogy csak maguk az iparosok tudják kellőképpen méltányolni ezen felsorolt előnyöket. De ezzel még nincs minden elmondva, azon haszon, melyet a testület ígér.

Gyakran fordulnak elő nagyobb szabásu magán vagy állami vállalatok, hol szívesen vennék igénybe a székelyi ipart, ámde a nagy vállalatok nem igen szeretik magánosokkal lépni üzleti összeköttetésbe, mert ez egyfelől kevés garanciát nyújt, de másfelől az üzleti megoldást nehezkessé teszi. Az ipartestületekkel azonban a nagy vállalatok szívesen szóba állanak. Tudunk esetet, hogy egyes városok iparosai csupán azért nem kaptak munkát egy sok hasznát hajtó vállalatból, mert nem voltak ipartestületi tömörülve.

A hol tehát egyes iparosok s még az ipartársulatok is figyelembe alig vétetnek, ott a testület, a törvény által védve és támogatva, ponderál,

szava meghallgattatik s így iparosai érdekében sok hasznos munkát végezhet. A testület előjárósága képviseli az összes iparosokat, figyelemmel kíséri a hazai iparviszonyokat s hol valami új, hasznos jövedelmi forrást fedez fel, azt siet iparosai részére kiaknázni, gondot fordít a hazai iparvállalatokra, katonai szállításokra s mindenből részt kér magának, szövetkezeteket alakít egyes iparágak részére stb., szóval roppant nagy munkaköre van egy ipartestületnek s igen esodálkozunk, hogy mi nálunk az eszme mégmaig sem érett meg annyira, hogy maguk az iparosok vegyék kezükbe a kezdeményezés ügyét.

Hallottuk iparosaink aggályait, melyek jó formán két nehéz kérdés körül fordulnak meg. Az első aggodalom az, hogy az ipartársulatok egy némelyike szép vagyonnal rendelkezik, a másikkal meg nincs semmije. Ennélfogva tartják azt méltányosnak, hogy a társulatok vagyona beolvadjon a testületbe. Hát erre azt mondhatjuk, hogy az egész aggálynak éppen semmi alapja nincs, mert a törvény ilyen beolvadást nem rendel, következésképpen a társulatok megmaradhatnak továbbra is s vagyonukat is kezelhetik úgy, miként eddig, mert valamiképpen minden ember lehet akár öt egyesületnek is tagja, azonképpen minden iparos az ipartársulat, az ipartestület, szövetkezetek tagja a nélkül, hogy egyik társulat a másik vagyona iránt igényt formálhatna. Az igaz, hogy az ipartestületnek költségei vannak, jegyzőjét fizetni köteles, de a szükséges költségeket saját maguk a tagok által megállapítandó esekélyi tagdíjakból fedezik. És a esekélyi tagdíj az összes teher, mely az iparosokra nehezu, de ez a világért sincs arányban azon haszonnal, melyet a testület alakítása eredményezni fog.

Ezek röviden összefoglalva azok, miket iparosaink figyelmébe ohajtottunk ezuttal ajánlani. Fontolják meg a dolgot és saját jól felfogott érdekükben alakítsák meg az ipartestületet, mert higgyék meg soha ki nem pótolható károkat fog okozni a jelenlegi állapotok további fentartása. A megyében már megalakult

két testület lesz a tejfel és a miénk az alja, ha nem akarunk haladni.

O.

(Vég.)

Megyei élet.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága üléséből.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta meg rendes havi gyűlését Pota József főispán elnöke alatt. Az ülésen előfordult tárgyak közül megemlíjük a következőket:

Tompai Miklós alispán jelenti, hogy a lefolyt hónapban a vármegyei tisztikar teljes létszámban volt. Dr. Domokos Ödön szolgabíró 5 napi, Vajna Miklós főszolgabíró 3 napi és Gábor Péter főszolgabíró 2 napi szabadságát élveztek. Dr. Béli László jogi végzettségét igazoló okmányai alapján, saját kérelmére, a mlts. főispán urnak f. évi május hó 20-áról kelt intézkedésével tiszteletbeli aljegyzővé neveztetett ki, s szolgálatára a központba osztatott be.

Iktatóra érkezett 1941 drb.

Egy éves utlevél kisközöltetett 381 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadott 188 drb.

Tűzeset a beérkezett jelentések szerint 5 volt, az összes kár értéke 794 frt, melyből 480 frt biztosítva volt.

A közrend- és esend háborításért, valamint az éjjeli őrseg elhanyagolásáért a esendőrseg által bejelentett egyének részben elzárás, részben pénzbírsággal büntetettek.

Sépa Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint április végén az árvek létszáma volt 10589 személy, májusban gyámság alá jött 42, összesen 10631. Ebből felszabadult teljkorúság által 11, nagykorúsítás által 15, férjhezmenetel által 6, halálozás által 2, együtt 34 személy. Május végén gyámság alatt maradt 10597 személy.

Április végén gondnokság alatt volt 452 személy, májusban gondnokság alá jött 2, összesen 454 személy. Ebből felszabadult a gondnokság megszüntetése folytán 2 személy; május végén gondnokság alatt maradt 452 személy.

A háromszékvármegyei összesített gyámpénztárról leadott forgalmi ki-

mutatás a következőket tartalmazza:

Kézpénzáthozatal április hóról 1247 frt 95 kr. Ehez bevételtett árvek javára az árvaszék beutalásai által 1700 frt 83 kr. Adósktól tökövissza-fizetések 7160 frt, kamatokból 641 frt 4 kr. Együtt 9501 frt 88 kr. Összes bevétel volt 10749 frt 82 kr. Ebből kiadott 8 árveknek tökében 953 frt 79 kr, kamatban 12 frt 93 kr. Árvek tartása és neveltetésére 659 forint 24 kr. Kikölesönzés nem történt. Együtt 1624 frt 95 kr, melyet a bevételből levonva 9124 frt 86 kr kézpénz jött át június hóra.

Magánkötvényekben április hóról áthozott 293137 frt. Május hóban kikölesönzés nem történt. Kiadott töketörlesztések által 7160 forint, június hóra áthozott 235597 frt.

Az ügyforgalmat illetőleg április hóról elintézetlenül áthozott 289 ügyszám, május hóban iktatóra érkezett 693, összesen 982.

A háromszékvármegyei árvaszék-nél a közigazgatási gyakornokok illetménye terhére alkalmazott díjoknak folyó évi március hó 1-én történt elbocsátása óta a rendelkezés alatt álló két másoló személylyel a kiadóhivatalban felszaporodott hátrálékot feldolgoztatni nem sikerült.

Mint hogy ily hátrálékot tovább tenni a közszolgálat érdekében nem lehet és tekintettel arra, hogy egy ideiglenes kiegészítő őrök alkalmazása tárgyában az árvaszéki elnöknek folyó évi március hó 26-án 12. eln. sz. a. az alispán urhoz tett előterjesztése eredményre nem vezetett: a megyei árvaszékhez egy kiegészítő őrök alkalmazása iránt most haladéknélkül intézkedni és jövőre az ily sérelmeket azonnal orvosolni a t. alispán ur felhívandó lenne.

Gyárfás Győző kir. építészeti hiv. főnök jelenti, hogy a közlekedés akadálytalan volt, csakis a sepsi-szentgyörgy-réty-kovácsna-kézdivásárhelyi törvényhatósági közut 15-16. klm. szakaszán lévő 12. számú Kovácsnapatakhid helyreállítása folytán vált szükségessé vendégid felállításá ki-térővel.

A brassó-ojtozi állami közuton a 91-92. klm. szakaszon lévő hegybiztosítás pótmunkáit a nagyméltó-

Haller Jánosné első Apaffi Mihály Fejedeleme napjaiban: ez is midőn, látná, hogy Hazája romlására némely erős szakoskodó gonosz tanácsok tüzet kohlóának, 's elijedkezvén az Urak is a' sok kedvetlen történetektől napról napra halogatná az annak előltására kívántató orvosságot, rájuk méne, gondatlanságokat szemekre hányá, meg som szűnék, míg szíveket, elméjüket Hazájuk megmaradására való hasznos tanácskozásokra fel nem ebreszté.

Ilyen vala a' Székely Földön Szárhegyi Lázár Borbála, Apor Andrásné, kiknek ötödik ág maradványai vagyok; ilyen Baróthi Kata a' Nagy-Atyám testvér Battyának Oseroi Györgynek, az Erdélyi Udvari karabélyos Hadak fő Kapitányának Házastársa; kik midőn némely nyughatatlan, és az Haza közönséges tsendességét bontogató emberek a' Népre ütvén a' Templomokon is erőszakot akartak volna tenni; mind ezeknek óltalmazására, mind pedig a' prédára szánt Népek segítségére fegyvert fogának, és arra másokat is fel-biztatván elejekbe állának azon

zenebonás Támadóknak, 's nem csak megátlák ártalmas ügyeket, hanem nagy emberkedve vissza-is verék azokat.

Ilyen vala ama Gyergyo-Széki Ditrői Székely Aszszony is, ki midőn ezer hatszáz ötven nyoltzadik esztendőben Kis-Aszszony napja előtt való Tsőtörtökön, ugymint Szent Mihály Havának hatodik napján Moldovából az Oláhok, és Kozákok nagy számmal ezen Tartományok tüzével, és vassal való pusztítására bétűtöttek volna, jóllehet nehézkes vala, el-méne mindazáltal a' férfiakkal együtt ellenek Hazájuk óltalmazására az ütközetre, végig állá a' verkedést, és az ellenség közül hetet vere-által önnön maga-is egy nyársal. Nem-is mutatá azon a' napon Aszszony állatnak magát egyébbel, hanem csak szüléssel: mert minékutánna a' Székelyek egymásra vágván az Ellenséget, ő-is az Hartzról nagy-vigan Házához vissza-érkezett volna, ditséretes magaviseleése után gyermeket szüle, és ezen emlékeztetes példával, nem csak arról tön bizonyosságot, hogy a' Magyar, és Szé-

kely Aszszonyok nehézkes korokban is tudnak magoknak bátor szívvel szerezni, 's nem-is egy olly könnyön hullatták-el gyermekeket ijedekben; hanem-új tiszteletet-is készítte, hogy a' az egész Magyar Aszszonyi Rendnek.

És ha ditséretet érdemel az, a' ki valami Jónak származásában eszköz, a mint hogy érdemel-is, ilyeneknek tarthatjuk mindazokat, kik édes Hazánkban eleitől fogva annyi erős Vitézeket, olly híres bajnokokat, és nagyszívű óltalmazókat szültek, neveltek. Ugyan-is sokat segít a' Vitézi ditséretnek el-nyerésére a' jó vérből való születés; a' természetből Vitézségre készített Apától, mint a' Magyar bátor szívvel bíró Anyától, mint a' Magyar Aszszony; mit-is várhatnánk egyebet jó Vitézek származásánál? hogyan ne volnának érdemesek a' Nemességre a' Magyaroknál az Aszszonyok, kiktől mások nem származhatnak, hanem csak Vitézek? hogyan ne lehetnének Nemességek, kik illy ditséretesen tudják magokat viselni olly dolgokban-is,

mellyekkel az férfiak szokták szerezni a' Nemességet.

A' mi azért aszszonyoknak személyeket illeti, igen-is részek vagyunk a' Nemesi Tisztességben, szabadságban és valamint a' fiak, ugy ők-is a' Nemes Atyáktól egyenlő Nemességben születnek, meg-égyezik Díj-jok-is, Rendeken való férfiak Díj-jával, 's mivel tehát a' Díjj annyit térszen, mint az ember fejének bétűje, váltsága, a melyet bizonyos történetekben szoktak fizetni a' sértő felek a' megsértődött Feleknek, jó lesz az itt egy járás meg-tudnunk azt-is: mennyire mégyen egy nemes Aszszony, vagy Léánynak az ő Díjja? meg-felelek a' Törvényből s azt mondom: Magyar-Országban kétszáz forinttal; az Erdélyi Vármegyékben hatvan frittall; a' Székelyek között pedig huszonöt forinttal fizetik a' Nemes Aszszonyoknak, 's Léányoknak Díj-jokat, Ők magok-is, mikor fejeiket váltaniok kell o' szerent vetnek számot erszényeikkel a' fizetésre.

(Folytatása köv.)

ságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur engedélyezvén, a munkákra alkuogyezség kötöttetett.

(Vége következik.)

A „Magán tisztviselők országos nyugdíjgyesülete.”

Minden komolyan gondolkodó egyénnek törekvése oda irányul, hogy nagykorára nyugalmat és járadékot biztosítson magának úgy, hogy élete alkonyát gondtól menten tölthesse. Szem előtt kell továbbá tartani, hogy hány embert ér munkásságának közepette baleset, mely megbénítja erejét s családjával együtt nyomorúságnak és inségnek teszi ki. Ezen tényezőket fontolóra véve, alakították meg a „Magántisztviselők nyugdíjgyesületét.”

Jóllehet, az alapszabályokat a miniszterium csak a folyó év április havában szentesítette, úgy, hogy az egyesület csak ez idő óta működhet szabadon és törvényes alapon, már szépen nyitkozódott a tagok száma és szaporodik folyton, mi javarészt nemcsak a tagok dieseretre méltó ügybuzgóságának tulajdonítható, hanem azon körülménynek, hogy az egyesület módoszata oly előnyös, mint egyetlen más intézete sem.

Nem szándékunk az előnyöket itt fejtegetni, kiviláglik az az alapszabályokból, melyeket az egyesület szívesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére.

Az egyesület igazgatásában oly egyének osztozkodnak, kik közéletünkbe előkelő, befolyásos szerepet játszanak s akik meggyőződve arról, hogy milyen fontos tényező a „Magántisztviselők országos nyugdíjgyesülete” társadalmi életünkben, azt a jó ügyhöz méltó buzgósággal karolták fel.

Az egyesület ezéjja, miként már a czíme is mutatja, az egész ország magántisztviselőinek, illetve a kereskedelmi alkalmazottainak, módot nyújtani arra, hogy nyugdíjjal aggrorát biztosíthassa s ezért szükséges, hogy ép úgy, mint a fővárosban, a vidéki nagyobb városokban is választmányok alakuljanak oly hivatással, hogy a környékbeli magánhivatalnokokkal ismertessék a nyugdíjbiztosítás előnyeit és hívókat, illetve újabb tagokat szerezzenek.

Az alapszabályok szerint, 35—40 éves tagok csak az év végéig, 40—50 éves tagok pedig az ábulakstól számított 6 hónapon belül, tehát csak e hó végéig vehetők fel, mely körülményt az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

A főváros nagyobb ezégei anyagilag is pártolják az egyesületet, alapító és pártoló tagokként lépve az egyesület kötelékébe.

A nemes ezél iránti tekintetből kívánatos volna, ha a vidéki ezégek követnék e szép példát.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A kézdívásárhelyi kir. törvényszék elnökhelyettese Gáspár János kézdívásárhelyi kir. törvényszéki fogházőrt a kézdívásárhelyi kir. törvényszékhez és Székely Ferencz Háromszékvármegye Kézdíjárású szolgálóiról hajdú a sepsiszentgyörgyi kir. járásbíró-sághoz III-ad osztályu hivatalszolgákká nevezte ki.

— **József főherczeg Kézdí-Vásárhelyt.** Honvédségünk főparancsnoka a brassói 24-ik honvéd gyalogezred zászlóalj felett szemlét tartva,

f. hó 12-én este 6 órakor Kézdí-Vásárhelyre érkezett. Bármily határozottan szólt a körrendelet, hogy ő fensége egyenes kívánságára minden fogadtatást kerülni kell, azért a jó székely nép igen szépen, mondhatni fényesen demonstrálta az ő őszinte loyális érzelmeit. Ha nem is hatósági intézkedés folytán s ha nem is épen olyan nagy dimenziókban, de azért mégis minden megvolt, mi egy-egy népszerű magyar főherczeg fogadtatásához szükséges. Háromszékvármegye határán Gábor Péter főszolgabíró és Cseh Gyula szolgabíró mutatták be hódolatukat s az utba eső falukban ünneplő ruhába öltözött nép fogadta. Kézdí-Vásárhelyt pedig a házak dusan fel voltak lobogózza s tengerenyi nép özönlötte el azon utczákat, melyeken a menetnek át kellett haladnia. A város végén a hatósággok, testületek főnökei várták az érkező főherczegot. Kézzel 6 óra után megérkezett a menet. Ő fensége látván a hivatalos csoportot, megállította kocsiját és Bartók Károly polgármester egy igen esinos beszédben üdvözölte a magas vendéget. Szavait a valódi érzés melege bongette át s láthatólag kellemesen érintette a főherczegot. Alig szünt meg a zugó éljenzés, ő fensége beszélni kezdett. Elmondta, hogy czuttal nem először jár itten. Már első látogatása alkalmával (ezelőtt 20 évvel) kellemes bonyomásokot vitt magával s ezek idők folytán soha el nem halványodtak. Öszintén örvend, hogy ismét láthatja a szép Székelyföldet. Elkesztült éljenzés fogadta a tudós főherczegot magvas, szabatos beszédét. Ezzel ő fensége a polgármesterrel kezét szorított s megindult a menet a városba. Minden házban nemzeti színű zászló, minden ablak tele kíváncsi néppel s az utczákon pedig éljenző sokaság. Ilyen volt az a nem hivatalos fogadtatás, melyben József főherczeg Kézdí-Vásárhelyt részesült. A főparancsnoknak kíséretét képezik Hild Gyula kerületi parancsnok, ki egy kocsin érkezett ő fenséggel, br. Vécsey Sándor főudvarmester, Surányi Ferencz ezredes segédtiszt, Matyasowszky Mátás százados, parancsörtszt, Novák ezredes dandárparancsnok és a segédtisztek. A 24. gyalogezred parancsnoka Tomsits ezredes, ki szabadságon volt, táviratilag hivatott vissza Szerajevóból, hol rokonai látogatására utazott. És az ezredparancsnok Szerajevóból egy huzamban Kézdí-Vásárhelyig utazott, hogy jelen legyen a főherczeg főparancsnok fogadtatásán. A menet az utczákat elálló sűrű néptömeg miatt daczára a tűzoltók által alkotott kordonnak, csak lépésben haladhatott a piaczig, hol ismét nagy tömeg vette körül a Császár József kereskedő házat, hol a főherczeg szállásolva volt. A mint ő fensége szállására tért, jelentkeztek nála az ezred és zászlóalj-parancsnokok s ezzel az ünnepség véget ért. Este a Plevna vendéglőben vaesora volt, melyen azonban csak a főherczeg s legközelebbi környezete vett részt. A többi katonai méltóságok a tisztikaszinóba érkeztek. Este 9 órakor ő fensége nyugalomra tért, kipihenendő a hosszú ut fáradalmait. Másnap reggel 8 órára volt kitűzve a katonai gyakorlat, de reggel 7 órakor megérett az eső s e miatt a kivonulás elmaradt, hanem e helyett ő fensége a honvéd lakatnyában tartott bohót szemlét a legénység felett. Délben a főherczeg a Plevna vendéglőben díszobédet adott, melyen részt vettek: Hild Gyula altábornagy kerületi parancsnok, Novák dandár parancsnok, Tomsits ezredparancsnok, Pétsics zászlóaljparancsnok, Surányi Ferencz ezredes főparancsnoksági segédtiszt és Matyasowszky Mátás százados parancsörtszt, a kerületi segédtiszt, Gillyén Árpád százados és kir. kamarás, a polgáriak részéről: bíró Vécsey főudvarmester, Bartók Károly Kézdí-Vásárhely város polgármestere és Gábor Péter kézdíjárás főszolgabírája. Délután a 6-3 órai vonaton ő fensége az összes katonai méltóságokkal elutazott, hogy a brassói és fogarasi zászlóaljak s végül a segvári honvédhuszárság felett tartson szemlét.

— **Időjárásunk** ismét esőre vált, nem nagy öröme a gazda-közönségnek. Kedden délelőtt nagy hőség volt, mire délben nagy szélvihar keletkezett. A légkör aztán annyira kihült, hogy éjszaka 5 R-ra a hőmérő leszállt. Szordán reggel az eső megindult s azóta hull az áldás.

— **Járvány.** A kanyaró járvány már megszűntnek tekinthető, mivel az utóbbi napokban újabb megbetegedés nem fordult elő, de difteritisz ismét van egy eset.

— **Postatávirda-ügy.** A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak folyó évi junius hó 1-én kiadott 34762. számú magas rendelete folytán, alatti hivatalnál a távirda szolgálatra vonatkozó hivatalos órák megtartására, folyó évi junius hó 1-től kezdve következőképpen lett életbe léptetve: Hétköznapokon reggeli 8 órától megszakítás nélkül estvéli 6 óráig; vasárnapokon reggeli 8 óra 30 percztől délelőtti 11 óra 30 perczig és délután 3 órától 5 óráig. A postai szolgálatra vonatkozólag a hivatalos órákban változás nem történvén, az eddigi mint ezutánra is érvényes, fenntartatik. Miről a nagyérdemű közönség tudomásvétel végett értesítettik. Postatávirdahivatal Kézdí-Vásárhelyt.

— **Az új miniszterium megalakulásáról** vasárnap reggel nyertünk távirati értesülést s mivel lapunk már szét volt küldve, külön lenyomatban értesítettük a közönséget. Ezen hír, mely egy hosszas válság szerencsés megoldását jelenti, igaz örömmel töltötte el pártkülönbőség nélkül az egész polgárság szívét. Az emberek csoportokba összeverődve beszéltek meg az örömdetes eseményt. Tüntetés nálunk nem volt, de azért mindenki kellemes érzésekkel vett részt a közörműben.

— **Plakát kuriosum.** A kovásznai sétátérn nevetséges tartalma és nagy körű nyelvtanismeretre valló felhívások diszelegnek, melyekből izlelűl jónak látunk egyet bemutatni a művelt közönségnek. Ime a nevezetes okmányok egyikének ortografice és hibás tartalma: „Tilos A sétátérén Megállani és a fűben tapodni s a Zenekarban felmeni Tilos 5 ft bírság terhe mellett.” Óh magyar grammatika, óh nemzeti genius, óh Kovászna közönsége, honnan értelmeltetek meg ez oldalbaragást! — Szegény író, hát te a zenészek állványát zenekarnak nézed, az ő üres voltában? Óh, szörnyű phantazia, hol van te a véghatárod? És te szegény sétátér, ki már ezután te read lépni, ha ott megállani sem szabad (5 ft bírság terhe mellett). Hát ti, ezígyányok, vajh lesztek-e oly bátrak majd a zenekarban felmeni. Csak annyi szavunk van ez irodalmi esodabogárhoz, hogy Kovásznán elég értelmes ember lévén, ajánlatos volna máskor a hirdetőnek azok valamelyikéhez fordulni, s ne kompromittálni a nagy intelligens elemből is álló községet az idegenek előtt. Azokat a plakátokat pedig, jó lesz még a furdó évad előtt lépni, s másokkal, okosabbakkal kicserélni. Hogy miért, gondolni lehet.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekelte könyv- és papírkereskedők tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak által 1894—95. évben szükséges papír és egyéb irodai anyagok szállítására vonatkozólag kiadott pályázati hirdetmény a ka-

mara irodájában megtekinthető. Pályázati határidő junius 21-ike.

— **Országos tanszer-kiállítás Debreczenben.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara fölhívja az érdekelte kereskedők és iparosok figyelmét a Debreczenben folyó év nyarán rendezendő országos tanszer-kiállításra, melynek ezéjja a hazai tanszeripar és kereskedés bemutatása leendő. A kiállításon részt vevők abban a kedvezményben részesülnek, hogy tárgyaik díjmentesen küldetnek vissza s a kiállítás igazgatóságával portómentesen levelezhetnek. A bejelentési ívek 1894. évi augusztus hó 1-ig, a kiállítási tárgyak augusztus hó 10-éig küldendők be. A közelebbi felvilágosításokkal a kiállítás igazgatósága szolgál, mely a kiállítás tervezetét s a bejelentési íveket az érdekeltek kívánságára készséggel megküldi.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** köztudomásra hozza, hogy az erdélyi részeken elhelyezett katonai csapatok részére, az 1894—95 évekre szükséges kenyér, rozs, zab, széna és tűzifa biztosítása iránt kiadott előleges értesítés s a szükségletek táblázatban kimutatása a kamara irodájában megtekinthető.

— **Nyilvános számadás.** A Háromszékvármegyei k. jegyzők egyletének, f. év május 26-án Uzon közsében tartott estély jövedelméről. Bevétel 113 frt, kiadás 59 frt 02 kr, az egylet javára 53 frt 98 kr haszon esett. A bevételhez felülfizetéssel hozzájárultak: Mltgs. Pótsa József főispán ur 8 frt 80 kr; Tompa Miklós alispán 3 frt; Babarczy Ferencz 4 frt 20 kr; Zonda Mihály 1 frt 20 kr; Ujvárossy József 1 frt 20 kr; Fejér (m. kir. hadnagy) 1 frt 20 kr; Székely Ferencz, Popp György, Tana Sámuel, Mórík Lajos, Dr. Bátorí Béla, Magyarí Ferencz, Santa Lajos, Deák László, Szász Béla, Zonda László 1—1 frt; Bálint Károly, Virág József, Liszer Adolf, Kilyéni Ferencz 60—60 kr; Hamar Károly, Temesváry Gergely, Pünkösti Miklós, Baróti József, Bene János, Barabás Lőrincz, Badó Mátyás, Bora Dénes, Pünkösti Károly, Maksai Béla, Kohn Jakab, Apor János, Csorja Bálint, Rápoli Mózes 40—40 kr; Csiki László, Temesváry Miklós, Temesváry Gerő, Barabás Ferencz, Benedek József és Kádár György 20—20 kr. Fogadják úgy a felülfizetők, mint a megjelent érdeklődő közönség az egylet hálás köszönetét. Futásfalván, 1894. junius 8-án. Bene János pénztáros.

— **A brassói m. kir. állami kereskedelmi akadémia és közép faipariskola** 1893/94-ik tanévi évvizsgálatának sorrendje. a) Kereskedelmi akadémia: Junius hó 15. és 16-án a III. osztály szóbeli érettségi vizsgálata. Junius hó 18-án d. e. 8 órától I. osztály: magyar nyelv és kereskedelemisme. Jun. hó 18-án d. u. 3 órától II. osztály: nemzetgazdaságtan és váltófog. Junius 19-én d. e. 8 órától II. osztály: földrajz, történelem és román nyelv. Junius hó 19-én d. u. 3 órától I. osztály: német és francia nyelv. Junius hó 20-án d. e. 8 órától I. osztály kereskedelmi számtan és vegytan. Junius hó 20-án d. u. 3 órától II. osztály: kereskedelmi számtan és könyvvitel-tan. Junius hó 21-én d. e. 8 órától II. osztály: kereskedelmi ismeret, levelezés és magyar nyelv. Jun. 21-én d. u. 3 órától I. osztály: földrajz és

